

ZR.5144.5.2023

Parafia Rzymskokatolicka
pw. Miłosierdzia Bożego
os. Łużyckie 52
66-200 Świebodzin

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 91 ust. 4 pkt. 4, art. 89 p. 2, art. 36 ust. 1 p. 1 i 3, ust. 3, art. 7 p.1 i art. 6 ust. 1 p. 2 lit. a ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. - Dz. U. z 2022 r., poz. 840) oraz rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (t.j. - Dz. U. z 2021, poz. 81) oraz art. 104 ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 t.j., ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku Parafii Rzymskokatolickiej pw. Miłosierdzia Bożego w Świebodzinie,

Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków udziela pozwolenia

na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich oraz badań konserwatorskich przy **należącym do wystroju i wyposażeniu kościoła filialnego pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w miejscowości Rudgerzowice, gm. Świebodzin - ołtarzu głównym, wpisanym do rejestru zabytków ruchomych pod nr L-B-197 poz. 1, w następującym zakresie:**

1. oczyszczenie powierzchni z kurzu i luźnych nawarstwień;
2. podklejenie i zabezpieczenie osypujących się fragmentów polichromii i złocień;
3. demontaż zabytków ruchomych i przewiezienie do pracowni;

Po zdemontowaniu zabytków wykonawca prac i badań konserwatorskich zobowiązany jest dokonać analizy konserwatorskiej części ścian za ołtarzami, a jej wyniki wraz z dokumentacją fotograficzną- przekazać Lubuskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków (dalej LWKZ).

4. przeprowadzenie badań konserwatorskich nawarstwień malarskich i pozłotniczych;
Po wykonaniu badań należy przedłożyć ich wyniki LWKZ w celu ustalenia prawidłowego postępowania konserwatorskiego.

Opracowanie winno zawierać:

- wyniki badań obiektu z zakresu historii i historii sztuki,
- wyniki badań technologiczno – konserwatorskich,
- interpretację ww. badań wraz z wnioskami, w odniesieniu do historii obiektu i datowania warstw,
- określenie warstw technologicznych proponowanych do usunięcia wraz z uzasadnieniem i podaniem wybrancji na podstawie prób metody ich usuwania,
- określenie sposobu i zakresu prowadzonych prac restauratorskich w oparciu o wyniki badań i rozpoznanie stanu zachowania obiektu.

5. usunięcie wtórnych przemalowań metodami mechanicznymi i chemicznymi;
6. oczyszczenie z wtórnych nawarstwień powierzchni złożonych i srebrzonych;
Przed przystąpieniem do prac należy wykonać próby usuwania nawarstwień wraz z określeniem i uzasadnieniem proponowanych do usunięcia warstw technologicznych które należy przedstawić LWKZ w celu uzyskania akceptacji.
Po zdjęciu wtórnych przemalowań należy przedstawić LWKZ stan zachowania obiektów w formie dokumentacji fotograficznej.
7. oczyszczenie powierzchni drewna od strony odwrocia;
8. dezynsekcja drewna;
9. impregnacja osłabionych i rozwarstwionych elementów struktury drewna;
10. wymiana elementów drewnianych;
11. usunięcie wadliwych połączeń stolarskich i metalowych gwoździ;
12. sklejenie pęknięć;
13. wypełnienie rozeschnięć flekami z drewna;
14. uzupełnienie drobnych ubytków kitem do drewna;
15. rekonstrukcje brakujących i zniszczonych detali snycerskich;
16. uzupełnianie ubytków zaprawy na płaszczyznach i elementach pod złączenia za pomocą gruntów kredowo-klejowo;
17. uzupełnienie ubytków pulmentu;
18. retusz i rekonstrukcja złoceń i srebrzeń;
19. zabezpieczenie dolnych partii warstw wykonanych w technikach pozłotniczych paraloidem B-72;
20. retusz i rekonstrukcja polichromii;
21. zabezpieczenie powierzchni polichromii werniksem damarowo-woskowym;
22. obraz *Matka Boża z Dzieciątkiem*, malowany na blasze:
  - a. rozmontowanie kasety i wyjęcie obrazu
  - b. oczyszczenie tkaniny stanowiącej tło obrazu;
  - c. oczyszczenie lica i odwrocie;
  - d. wypełnianie ubytków zaprawy i warstwy malarskiej kitami;
  - e. uzupełnienie warstw polichromii
  - f. zabezpieczenie partii polichromowanych werniksem damarowo-woskowym
  - g. zamontowanie obrazu w oczyszczonej kasecie;
23. przewiezienie i montaż zdemontowanych zabytków ruchomych w kościele;

Szczegółowy zakres prac określa: *Program prac konserwatorskich i restauratorskich* opracowany przez dypl. konserwatora zabytków mgr Jolantę Strzałkowską w 15.01.2023 r.

Termin ważności pozwolenia – **31 grudnia 2026 roku.**

Niniejsze pozwolenie, stosownie do § 12 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., wydaje się pod warunkiem spełnienia przez Inwestora następujących obowiązków:

- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac,
- obowiązku wykonywania oraz kierowania pracami konserwatorskimi i restauratorskimi przez osobę spełniającą wymagania, o których mowa w art. 37a ustawy;
- przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed rozpoczęciem badań i prac osoby wykonującej badania konserwatorskie i kierującej pracami konserwatorskimi i restauratorskimi, a w toku na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby:
  - imienia, nazwiska i adresu osoby prowadzącej prace konserwatorskie przy zabytku,
  - dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a ustawy,

- oświadczenia osoby, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku wykonywania prac konserwatorskich.
- prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć, i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac,
- opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu badań i prac oraz przekazania tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac,
- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z wydanym pozwoleniem, przynajmniej 3 dni przed dniem rozpoczęcia tych czynności,
- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia prac,
- dokonania odbioru końcowego wykonanych prac konserwatorskich i restauratorskich przy udziale przedstawiciela Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- podjęcia innych działań określonych w sentencji niniejszej decyzji, które zapobiegą uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku.

Informuję, że pisemne zawiadomienia i dane należy kierować: na adres Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze podany w nagłówku niniejszej decyzji lub na adres poczty elektronicznej sekretariat.zgora@lwkz.pl, na adres ePUAP bądź faksem nr 68 325 37 45.

u z a s a d n i e

W dniu 24.01.2023 r. Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Miłosierdzia Bożego w Świebodzinie złożyła wniosek w sprawie udzielenia pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich oraz badań konserwatorskich przy ołtarzu głównym w kościele filialnym pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Rudgerzowicach, gm. Świebodzin.

Planowane prace konserwatorskie i restauratorskie oraz badania konserwatorskie dotyczą zabytku ruchomego należącego do wystroju i wyposażenia ww. kościoła, który objęty jest ochroną prawną poprzez wpisanie do rejestru zabytków ruchomych pod nr L-B-196 poz. 1. Zgodnie z treścią art. 36 ust. 1 p. 1 i 3 ustawy z dnia 23.07.2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich oraz badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wydanego w trybie decyzji administracyjnej.

Neogotycki ołtarz główny w kościele w Rudgerzowicach wykonany został około 1900 r. Zabytek wcześniej był ołtarzem głównym kościoła parafialnego pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Świebodzinie. Przed 2001 r. nastawa ołtarza poza mensą, krucyfiksem wieńczącym i filarami przeniesiona została do kościoła w Rudgerzowicach. Wówczas też zamontowano kasetę z obrazem Matki Bożej z Dzieciątkiem w typie Hodegetrii, który przywieziony został przez parafian przesiedlonych po II wojnie światowej z miejscowości Szybalin na terenie ob. Ukrainy. Ołtarz wykonany został z drewna polichromowanego w technikach snycerskich i stolarskich z elementami złożonymi i srebrzonymi. Obraz namalowany został na blasze w technice olejnej.

Na podstawie analizy złożonej dokumentacji stwierdzono, że planowane prace obejmować będą konserwację i restaurację ww. ołtarza. Prace poprzedzone zostaną badaniami konserwatorskimi w celu pełnego rozpoznania budowy technologicznej oraz historii obiektu. Powyższe prace pozwolą na zatrzymanie procesu niszczenia obiektów. Realizacja ich będzie miała pozytywny wpływ na zachowanie substancji zabytkowej. Prace obejmować będą m.in. wzmocnienie strukturalne drewnianego podłoża, usunięcie zabrudzeń i wtórnych przemalowań

w celu przywrócenia pierwotnych opracowań malarskich. Wykonane zostaną wzmocnienia oraz naprawy drewnianych elementów.

Jednocześnie w sentencji niniejszej decyzji wprowadzono dodatkowe warunki. Do ich wprowadzenia upoważniają wojewódzkiego konserwatora zabytków m.in. § 12 Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w z dnia 2 sierpnia 2018 r. określający obowiązek podjęcia innych działań, które zapobiegają uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku, a także zapisy art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (cyt. wyżej), który stanowi, że ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieżenie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku.

Wobec powyższego na podstawie art. 91 ust. 4 pkt. 4, art. 89 p. 2, art. 36 ust. 1 p. 1 i 3, art. 36 ust. 2a, art. 36 ust. 3, art. 7 p.1 i art. 6 ust. 1 p. 2 lit. a ustawy z dn. 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz art. 104 ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego, orzeczono jak w sentencji

Jednocześnie informuję, że:

1. zgodnie z § 12 ust. 1 p. 6 cyt. wyżej rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. postępowanie w sprawie wydane pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

p o u c z e n i e

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, chyba że przepisy prawa powszechnie obowiązującego stanowią inaczej.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

Zgodnie z art. 107d ustawy z dn. 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: kto bez pozwolenia albo niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

Z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków
Agnieszka Skowron
mgr Agnieszka Skowron
Kierownik Wydziału
St. Inspekcji Zabytków Ruchomych

Otrzymuje:

1. Adresat, wraz z 1 egz. programu prac konserwatorskich.

Do wiadomości:

1. Zielonogórsko-Gorzowska Kuria Diecezjalna, pl. Powstańców Wlkp. 1, 66-001 Zielona Góra.
wa/a (770) adud

Dokonano zapłaty opłaty skarbowej w wysokości 82 zł
tytułem wydania decyzji na rachunek
Urzędu Miasta w Zielonej Górze w dniu 16.01.2023 r.
St. inspektor ochrony zabytków Alicja Duda